

Hoeveel talen spreek jij?

Wat je altijd al wilde weten over meertaligheid

Marinella Orioni

Met illustraties van Sanne Miltenburg

niño

Hoeveel talen spreek jij?

Wat je altijd al wilde weten over meertaligheid

Marinella Orioni

ISBN 978 90 8560 067 1

NUR 623/210

BISAC JNF029000/JNF069000

THEMA CFDM

© 2019 B.V. Uitgeverij SWP Amsterdam

Illustraties: Sanne Miltenburg (sannetekent.nl)

Boekverzorging en beeld op pagina 14, 37, 38, 63, 69, 81: Merel van Dam (Uitgeverij SWP)

Tekstcorrectie: Mariëlle Crijns

Niño is een imprint van Uitgeverij SWP.

Voor meer informatie: www.ninoboeken.nl

Voor België: www.epo.be

Dit boek is van:

.....

Ben je meertalig?

Schrijf hieronder welke talen je spreekt:

.....

.....

Ben je eentalig?

Schrijf hieronder welke meertalige persoon je kent en welke talen hij/zij spreekt:

.....

.....

Inhoudsopgave

1	Waarom een boek over meertaligheid?	9
2	Wat is meertaligheid precies?	12
3	Klassenfoto basisschool De Regenboog	16
4	Is meertalig opgroeien leuk of lastig?	22
5	Het meertalige brein onder de loep	27
6	'Ze zegt niets - begrijpt ze me niet?'	33
7	'Als mama Nederlands praat, lijkt ze mijn mama niet'	39
8	Wat is jouw moedertaal?	44
9	Is de ene taal nuttiger dan de andere?	47
10	Wat is een vergiet?	50
11	'Juf zegt dat ik een taalachterstand heb ...'	56
12	Wat een rommeltje al die talen!	61
13	Is het voor meertaligen makkelijk of moeilijk om een vreemde taal te leren?	67
14	Zijn twee talen te veel als je naar het speciaal onderwijs gaat?	70
15	Voel je je meer Nederlands of ...?	74
16	Wat vind jij van meertaligheid?	77
17	Quiz: ben jij een meertaligheidsexpert?	79

Dankwoord	83
Maak kennis met de auteur	85
Meer weten over meertaligheid?	87

1 Waarom een boek over meertaligheid?

Je hebt een boek in je hand over meertaligheid. Misschien heb je het zelf uitgekozen, omdat je meertalig bent en er alles over wilt weten. Bijvoorbeeld over hoe die talen samenwerken in je hoofd. Misschien ben jij niet meertalig maar je vrienden wél en wil je weten hoe ze zo handig tussen hun talen heen en weer switchen. Misschien hebben je ouders het boek uitgekozen en lezen jullie het nu samen, elke avond een hoofdstuk. Misschien zit je nu wel op school en leest de juf het boek voor. Misschien zit je bij de logopedist of bij iemand anders die denkt dat jij wel wat meer over meertaligheid zou willen weten.

Hoe dan ook, je bent erin begonnen en daarmee stap je in de wereld van meertaligheid. Een magische wereld waarin je met papa of mama een andere taal spreekt dan met de juf. Een wereld vol woorden die niet iedereen verstaat. Een wereld vol kleur, omdat je steeds een andere bril opzet. Steeds meer kinderen leven in deze magische wereld, en groeien dus meertalig op. Dat betekent dat ze in het dagelijks leven meer dan één taal spreken, omdat hun vader of moeder, of allebei, een andere taal spreekt. Dat is leuk en handig! Maar iedereen heeft ook veel vragen. Om die te beantwoorden,

heb ik al twee boeken over dit onderwerp geschreven. Dat waren boeken voor grote mensen. Het werd dus echt tijd dat er voor jou een boek over meertaligheid kwam. Want als je even diep nadenkt, ontdek je dat we allemaal wel iemand kennen die meertalig is.

Samen met een groep kinderen van basisschool De Regenboog ga je een reis maken door de wereld van meertaligheid. Hun ervaringen brengen je van het ene naar het andere hoofdstuk waarin alles over meertaligheid wordt uitgelegd. Je mag zelf ook meedoen, want er staan allemaal opdrachtjes in het boek. Aan het eind kun je zelfs een hoofdstuk schrijven. Er staan ook allemaal weetjes in het boek. Sommige heb ik speciaal voor grote mensen geschreven. Die mag je dus aan je ouders, je juf of meester en andere professionals laten lezen. En sommige zijn speciaal voor jou, dan staat er Weetje kinderen ...

Ik wens je een prachtig meertalig avontuur toe!

Meertaligheid is in de mode! Iedereen praat erover. Bij ons op school, op straat, in de krant en zelfs in de politiek.

(Directeur van basisschool De Regenboog)

Speciaal bericht voor meertalige kinderen die in het buitenland wonen

Soms heb ik het in dit boek over 'ons land' en 'onze schooltaal'. Omdat dit boek in het Nederlands is geschreven, bedoel ik met ons land: Nederland of België en met onze schooltaal: Nederlands. Jij woont in het buitenland, dus bij jou is alles precies andersom! 'Ons land' is voor jou natuurlijk het land waar jij woont en 'onze schooltaal' is de taal die bij jou op school wordt gesproken. Nederlands is jouw thuistaal en wie weet welke mooie schooltaal jij spreekt!

Schrijf op waarom jij dit boek aan het lezen bent.

.....

.....

.....

.....

Weetje kinderen, dat dit het allereerste kinderboek over meertaligheid is?

7 'Als mama Nederlands praat, lijkt ze mijn mama niet'

Aurora haalt haar schouders op, ze begrijpt niet waarom sommige mensen zo verbaasd zijn als ze zegt dat ze Frans met haar moeder praat, Italiaans met haar vader en Nederlands met haar zus. Dat is toch logisch. Mijn moeder komt uit Frankrijk, mijn vader uit Italië en mijn zusje en ik zijn in Nederland geboren. Bovendien als mijn maman (want zo noem ik haar) Nederlands tegen mij praat, dat doet ze soms als mijn vriendinnen er zijn, dan lijkt het wel of er iemand anders tegen me praat en niet maman. Dat is pas raar.

Toen ik voor het eerst naar school ging, was ik juist heel verbaasd dat bijna alle kinderen op het schoolplein Nederlands praatten met hun vader én moeder én de juf. Dat vond ik vreemd.

Als je meertalig bent, snap je wat Aurora bedoelt. Als je eentalig bent, is het moeilijker te begrijpen. Probeer maar eens om met je vader of moeder een andere taal te spreken. Natuurlijk wel een taal die jullie allebei kennen, Engels bijvoorbeeld. Dat voelt gek, hè? Je verstaat elkaar wel maar er mist iets. Wat er precies mist is moeilijk uit te leggen. Vertrouwdheid? Gewoonte? Houding? Je kijkt en beweegt niet hetzelfde als je een andere taal praat en je kiest ook niet dezelfde woorden. Zelfs je stem verandert.

Iedereen heeft taalrelaties met de mensen om zich heen. Een taalrelatie is de taal die je samen met iemand spreekt. Voor de meeste mensen in Nederland is dat gewoon Nederlands. Ze zijn in Nederland geboren, hebben Nederlandse ouders, familie en vrienden. Dan heb je allemaal Nederlandse taalrelaties.

Voor meertalige kinderen is dat heel anders. Zij groeien op met taalrelaties die wisselen van persoon tot persoon. Dat is een deftige manier om te zeggen dat ze niet met iedereen dezelfde taal praten. Zoals Aurora. Zij spreekt Frans met haar moeder, Italiaans met haar vader en Nederlands met haar zus en op school.

Hoe werkt zo'n taalrelatie precies?

De taal die je vanaf het begin met iemand spreekt, is de taal van jullie taalrelatie. Dat is een natuurlijk proces. Dat betekent dat het vanzelf zo groeit. Het is moeilijk om dat later te veranderen. Dan wordt het onnatuurlijk (een beetje nep zeg maar). Het is nog vreemder om de taalrelatie tussen twee andere mensen te willen veranderen. Bijvoorbeeld omdat jij ze niet kunt verstaan of omdat jij denkt dat het beter is dat ze samen Nederlands praten. Het is echt raar om dit van mensen te vragen. Taalrelaties zijn op een natuurlijke manier gegroeid. Ze hebben te maken met taal, maar nog meer met gevoel. Daar mag niemand zich mee bemoeien.

Er bestaan ook heel gekke taalrelaties. Ik sprak eens met een moeder en haar volwassen dochter. Moeder heeft altijd Zweeds tegen haar dochter gepraat en haar dochter altijd Nederlands tegen haar moeder. Ze hebben dit nooit aangepast, bijvoorbeeld allebei Zweeds of allebei Nederlands. Nu spreken ze samen altijd Nederlands-Zweeds.

Als mama Nederlands tegen me praat, kiest ze woorden die ze in het Berbers nooit zou hebben gekozen. Daardoor lijkt het of er een vreemde tegen me praat.

(Aisha)

Probeer eens een andere taal te spreken met je ouders, je broertje of zusje of je beste vriend. Natuurlijk wel een taal die jullie allebei (een beetje) kennen.

Schrijf daarna op...

1 ... welke taal je normaal gesproken samen spreekt.

.....

2 ... welke taal je nu samen hebt gesproken.

.....

3 ... hoe het voelde om samen een andere taal te spreken.

.....

.....

.....

Weetje professionals, dat de taalrelatie een belangrijk punt is in de meertaligheidsdiscussie? Iedere meertalige persoon groeit op met een-op-een taalrelaties die wisselen van persoon tot persoon. Daar kunnen eentaligen van alles van vinden, maar het is een natuurlijk proces en dus een feit. Ouders kunnen de taalrelatie met hun kind beïnvloeden en leerkrachten die met hun leerlingen, maar buitenstaanders kunnen de taalrelatie tussen twee andere personen niet beïnvloeden. Meertalige kinderen vinden het vanzelfsprekend dat de taalrelatie met ieder persoon anders is en zijn verbaasd wanneer ze op school ontdekken dat er kinderen zijn die tegen mama, papa én de juf Nederlands spreken. Dezelfde taalrelatie met iedereen? Even omdenken.